

5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder Wethouder T. van Hulsel

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is de substantiële tegenvallers op te vangen. Op grond van artikel 11 van het BBV bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet geraamde kosten (onverwachte, onvoorziene omstandigheden) te dekken. Dit met inachtneming dat het niet ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Risico's worden in dit verband gedefinieerd als gebeurtenissen die de doelrealisatie van de gemeente Bergeijk negatief kunnen beïnvloeden, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële omvang zijn in relatie tot de financiële positie van de gemeente.

Wettelijk kader

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moet in de paragraaf financiering in ieder geval het volgende onderdeel worden vermeld:

Onderdeel	Op grond van
Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; Een inventarisatie van de risico's; Het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's Verplicht opnemen van een aantal kengetallen Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie	art. 11 BBV

Beleid

- Nota reserves en voorzieningen gemeente Bergeijk (2014)

Wat willen we bereiken?

- De financiële positie is (ook op lange termijn) zodanig solide dat de gemeente zonder financiële problemen en zonder aanpassingen in het huidige beleid kan inspelen op externe ontwikkelingen.
- De omvang van de weerstandscapaciteit is toereikend voor het opvangen van financiële tegenvallers met structurele en incidentele gevolgen.
- De ratio weerstandscapaciteit (verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit) bedraagt minimaal 1.

Risico inventarisatie

Van de risico's wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat een risico zich voordoet en wat de mogelijke schadeomvang kan zijn. Daarvoor worden de volgende 2 vragen gesteld:

1. Wat is de financiële impact? Dat wil zeggen de beste inschatting van het bedrag indien het risico zich voordoet.
2. Bepaal de kans dat de gebeurtenis zich voordoet aan de hand van de volgende score:

Kans score

• Zeer gering	5%
• Gering	25%
• Waarschijnlijk	50%
• Hoog	75%

De risicoscore is de vermenigvuldiging van het ingeschatte financiële effect van het risico vermenigvuldigd met het percentage wat aansluit op de kans dat het risico zich voordoet. Indien een risico zich zeker voor zou doen dan wordt dit in de begroting opgenomen vanwege de stelregel dat de begroting realistisch opgesteld moet worden. Alleen risico's met een gekwantificeerd bedrag van > € 25.000 (ongeveer 0,05% van de totale begroting) worden in de risicomatrix opgenomen. Nadat de risico's zijn gekwantificeerd kan de benodigde weerstandscapaciteit worden berekend.

Vervolgens wordt de benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Aan de hand van deze gegevens wordt de ratio weerstandscapaciteit berekend.

Risicoanalyse

Omschrijving risico	Kans	1e burap 2017			Begroting 2018			2019	2020	2021	2022
		AR	AR grex	Totaal	AR	AR grex	Totaal				
0. Taakveld Bestuur en ondersteuning											
a. Verkoop pachtgronden	Zeer gering	25	0	25	25	0	25	25	25	25	25
b. Algemene uitkering: effect wijzigingen	Gering	75	0	75	75	0	75	75	75	75	75
c. Vennootschapsbelasting	Gering	38	0	38	38	0	38	38	38	38	38
6. Taakveld Sociaal domein											
d. 3 Decentralisaties	Waarschijnlijk	225	0	225	175	0	175	175	175	175	175
7. Taakveld Volksgezondheid en milieu											
e. Sanering bodemverontreiniging	Waarschijnlijk	50	0	50	50	0	50	50	50	50	50
8. Taakveld VHR0SV											
f. Planchadeclaims actualisering bestemmingsplannen	Waarschijnlijk	75	0	75	75	0	75	75	75	75	75
g. Risico's grondexploitatie	Hoog	0	1.713	1.713	0	1.608	1.608	1.608	1.608	1.608	1.608
Organisatie/bedrijfsrisico											
h. Gewaarborgde geldleningen	Zeer gering	230	0	230	200	0	200	175	30	0	0
j. Financieringsfunctie reserve	Waarschijnlijk	46	0	46	25	0	25	25	25	25	25
Verbonden partijen											
k. GRSK / GGD / ODZOB / VRBZO / MRE	Waarschijnlijk	180	0	180	180	0	180	180	180	180	180
Totaal		943	1.713	2.656	843	1.608	2.451	2.426	2.281	2.251	2.251

Tabel risicoinventarisatie

AR= Algemene Reserve, AR Grex = Algemene reserve risico grondexploitatie

De kwantificeerbare risico's zijn als input voor het risicosimulatiemodel gebruikt, met uitzondering het risico op de grondexploitaties. Het risico op de grondexploitatie komt tot stand op basis van scenario-berekeningen van de exploitaties.

Ten opzichte van de 1^e burap 2017 is het risico afgenomen met ca € 0,2 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties en een daling van het risico doordat afgelost wordt op gewaarborgde geldleningen. Door beter inzicht in de budgetten van de decentralisaties als gevolg van ervaringscijfers kan daarnaast het risico van de decentralisaties neerwaarts worden bijgesteld.

a. Verkoop pachtgronden (€ 25.000)

In de begroting 2014-2017 is een opbrengst van € 500.000 aan verkoop van pachtvrije landbouwgrond opgenomen als structureel dekkingsmiddel. De verkoop van gronden is afhankelijk van marktontwikkelingen en kopers. Het risico wordt als zeer gering (5%) geschat dat deze begrote opbrengst niet gehaald zou kunnen worden.

b. Algemene uitkering (€ 75.000)

De omvang van het gemeentefonds wordt beïnvloed door de hoogte van de rijksuitgaven en de in het gemeentefonds opgenomen maatstaven. Dit zijn factoren waar de gemeente geen invloed op heeft. De gevolgen zijn feitelijk niet in te schatten, maar kunnen substantieel zijn. We zien daarbij wel flinke schommelingen in de accressen. Tussen de verschillende circulaire's kan het daarbij gaan om schommelingen op macro niveau van tientallen miljoenen. Een negatieve bijstelling van het accres van landelijk € 10 miljoen heeft een nadeel tot gevolg van ca € 11.000. Binnen het gemeentefonds is er voor het sociaal domein een integratie-uitkering in het leven geroepen. Uiteindelijk zal deze integratie-uitkering geïntegreerd worden in de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering. Waarschijnlijk

vindt deze plaats in 2019. Op basis van de huidige systematiek is het maximale nadeel voor een gemeente

€ 15 per jaar per inwoner. Dit komt neer op een risico van maximaal € 300.000. Vanuit de gemeenten wordt het rijk opgeroepen om te komen tot stabielere gegevens zodat er minder schommelingen in de algemene uitkering zijn. Voor nu beschouwen we het maximale risico voor de gemeente Bergeijk als een gering risico gezien de herverdeeffecten die onlangs zijn opgetreden en waarmee we rekening hebben gehouden.

c. Vennootschapsbelasting (€ 37.500)

De gemeente heeft vanaf 2016 te maken met vennootschapsbelastingplicht en wordt hiervoor niet gecompenseerd. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet volledig bekend. Na afstemming met de Belastingdienst blijkt dat de processen pachten en kavelruilen geen onderneming vormen en derhalve niet vennootschapsbelastingplichtig zijn. Voor de processen grondexploitaties, bosbeheer (verkoop van hout) en verhuur vastgoed vindt afstemming met de Belastingdienst plaats. Wij verwachten een positief oordeel zodat de financiële consequenties nihil zijn. Het risico is daarom als gering opgenomen.

d. 3 Decentralisaties: Jeugdhulp (€ 175.000)

De begroting en eventuele voorstellen voor aanpassingen van de begroting worden voor een groot deel opgesteld aan de hand van de realisatiecijfers van het voorafgaande jaar. In 2017 wordt er voor zorg in natura in het geheel niet meer met voorschotten gewerkt en moeten alle facturen voor geleverde zorg ingediend worden middels het digitale berichtenverkeer. Hoewel dit leidt tot een hogere betrouwbaarheid en rechtmatigheid, zorgt dit er nog voor niet dat alle facturen direct na de geleverde zorg worden ingediend. De huidige uitgaven jeugdhulp zijn dan ook onvoldoende maatgevend om de begroting bij te stellen.

De kosten kunnen positief en negatief beïnvloed worden door enkele cliënten. Zeker bij Zorg in Natura met verblijf. Dit was en blijft een risico voor de realisatie van de begroting.

In de begroting 2017-2020 hebben we rekening gehouden met een stabilisatie van de kosten. Vanaf 2018 gaat er gewerkt worden met objectieve genormeerde tarieven voor alle aanbieders die Zorg in Natura leveren. Samen met de inkooporganisatie is hiervoor een intensief traject doorlopen. De definitieve nieuwe tarieven worden pas eind 2017 bekend gemaakt.

Het macrobudget jeugd (Rijksbudget) laat nog steeds grote schommelingen zien. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de berekening van de cliënten met voorgedij. Het CJG+ tracht het risico te verkleinen door meer duidelijkheid te scheppen in de relatie tussen deze kosten in relatie tot de hoogte van het macrobudget.

In 2018 (31-12-2017) houdt de DBC-financiering op te bestaan. DBC staat voor diagnose-behandelcombinatie. Alle cliënten die daar nu mee te maken hebben, moeten de juiste indicatie ontvangen volgens de nieuwe systematiek. Het prijzeffect is momenteel nog niet te duiden.

Het is vooralsnog niet duidelijk of, of in hoeverre de nieuwe (objectieve) tarieven, schommelingen in het macrobudget en het aflopen van de DBC-systematiek het resultaat positief dan wel negatief gaan beïnvloeden. Voor jeugd geldt overigens dat sprake is van een open-eind regeling en het risico blijft onveranderd dat in 2018 het Rijksbudget ontoereikend is.

e. Sanering bodemverontreiniging (€ 50.000)

Een substantieel gedeelte van de Openbare Ruimte is verontreinigd. Dit is vooral gerelateerd aan het gebruik in het verleden van zinkassen op wegen (en berm). Een gedeelte van met name onze wegen en berm buiten de kom zijn zinkassenverdacht. Op zinkassenverdachte wegen moet per definitie vooraf onderzoek plaatsvinden en op veel van die wegen en berm is een zinkassen gerelateerde verontreiniging homogeen of heterogeen aanwezig.

Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke vervuiling van grond aan de Dopheidreef. Onderdeel van de opdracht is het aangeven van verschillende saneringsopties inclusief globale kostenraming. Dit resultaten van dit onderzoeken verwachten we in oktober 2017 en kunnen daarom niet opgenomen worden in begroting. Reden om dit op te nemen in de risicoparagraaf.

f. Planschadeclaims actualisering bestemmingsplannen (€ 75.000)

Inwoners hebben bij de actualisatie van bestemmingplannen de mogelijkheid om een beroep te doen op planschade. Bij particuliere initiatieven is het uitgangspunt dat het risico op planschade middels een overeenkomst bij de betreffende ontwikkelaar wordt gelegd. Voor de gemeentelijke grondexploitaties wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Het risico is € 75.000.

g. Risico's grondexploitatie (€ 1.608.000)

In juli 2017 is een actuele doorrekening van de grondexploitatie gemaakt. Op basis hiervan is er een risico op de grondexploitatie van € 1.608.000.

h. Gewaarborgde geldleningen (€ 200.000)

De gemeente Bergeijk heeft in het verleden overeenkomsten afgesloten waarmee het middels een achtervangpositie garant staat voor de rente- en aflossingsverplichtingen van diverse woningcorporaties ten opzichte van kredietverstrekkers. De stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) draagt het direct risico. Het risico voor de gemeente Bergeijk dat hiermee gepaard gaat is te verwaarlozen gezien de zekerheidsstructuur van de WSW.

De Gemeente Bergeijk (voorheen gemeente Luykstgestel) staat daarnaast garant voor een drietal tussen 1995 en 1997 afgesloten leningen door Stichting Verantwoord Wonen met de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze stichting trad op 1 december 2011 toe tot de woningbouwvereniging Vestia Groep. Het gaat bij deze drie leningen niet om een achtervangpositie. De gemeente Bergeijk is verplicht de rente- en aflossingsverplichtingen over te nemen mocht Vestia niet aan haar betalingsverplichting kunnen voldoen. Het restant saldo van de geldleningen is per ultimo 2017 € 4,0 miljoen. We verwachten dat deze geldleningen in 2020 volledig zijn afgelost. Als de BNG indicaties heeft dat Vestia niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan meldt zij dit aan de Gemeente Bergeijk. Dit in het kader van haar zorgplicht richting haar klanten. Op dit moment is er volgens de BNG geen reden tot zorg. Het risico is als laagste risico, als 'zeer gering', voor 5% opgenomen.

i. Financieringsfunctie reserve (€ 25.000)

Conform het beleid in de gemeente Bergeijk wordt de bespaarde rente toegevoegd als baat aan de exploitatie. Dit betekent dat niet vrij beschikt kan worden over de reserves. Het gaat daarbij om het deel van de reserves dat als weerstandsvermogen wordt gezien ter dekking van de risico's. Dit deel zal immers ingezet moeten worden indien risico's zich daadwerkelijk voordoen. Bij een inschatting dat maximaal 50% van de risico's zich gelijktijdig werkelijk voordoen en een rekenrente van 2% betekent dit een risico van € 25.000 in de exploitatie. Deze systematiek is opgenomen in de nota reserves en voorzieningen zoals vastgesteld in de raad van februari 2014.

j. Verbonden partijen (Samenwerking Kempengemeenten, GGD, ODZOB, VRBZO en MRE) (€ 180.000)

In 2011 is door het Algemeen Bestuur van de GRSK beleid vastgesteld, met betrekking tot beheersing van risico's en de afdekking daarvan. Het vastgestelde beleid houdt in, dat Samenwerking Kempengemeenten geen eigen vermogen aanhoudt als weerstandscapaciteit. Als calamiteiten zich voordoen worden de deelnemende gemeenten aangesproken, volgens de vastgestelde systematiek. In de Kadernota 2018 zijn de risico's geïventariseerd, zowel op bedrijfsvoerings- als programmakosten. Het risico's is voor ca € 1,3 mln. gekwantificeerd, een deel is niet gekwantificeerd. Wij gaan voorlopig uit van een risico van € 1,5 miljoen voor de 5 Kempengemeenten (ca € 300.000 per gemeente). Het is aan de deelnemende gemeenten om weerstandscapaciteit aan te houden.

De vier grote verbonden partijen (GGD, VRBZO, ODZOB en MRE) hebben in hun begroting 2018 een deels gekwantificeerde risicoanalyse gemaakt. Deze risicoanalyse is afgezet tegen hun reservepositie. Daaruit resteert een deel niet afgedekte risico's, berekend op ruim € 2,5 miljoen (aandeel gemeente Bergeijk ca € 60.000). Indien zich dit voordoet kan dat betekenen dat de gemeente moet bijdragen.

Overige

- Overeenkomst Attero

Het MRE (voorheen SRE) en vijf andere Brabantse gewesten hadden namens hun gemeenten een overeenkomst gesloten met Attero (voorheen Essent Milieu) voor het verbranden van huishoudelijk restafval. Dit contract startte 1 februari 1997 en liep 31 januari 2017 af. In 2014 is Attero verkocht aan Waterland Private Equity Investments.

Begin 2015 is Attero een arbitrageproces gestart bij het Nederlands Arbitrage Instituut. Attero stelde zich op het standpunt dat de gewesten en gemeenten over de jaren 2011 tot en met 2014 niet voldaan hebben aan de volumeplicht uit de overeenkomst, waardoor Attero zich gerechtigd stelde om een (suppletie)vergoeding voor het verwerven van extra brandbaar afval in rekening te brengen. Attero is in deze arbitrage in het ongelijk gesteld middels het arbitraal eindvonnis van 8 januari 2016.

Tegen dit oordeel van arbiters is Attero vervolgens een zogenaamde vernietigingsprocedure gestart bij het gerechtshof Den Haag. In die procedure is op 27 juni 2017 uitspraak gedaan. De vordering van Attero tot vernietiging van het arbitrale vonnis is afgewezen.

Daarnaast heeft Attero op 24 november 2016 een nieuwe arbitrageaanvraag ingediend bij het Nederlands Arbitrage Instituut. Het geschil dat Attero aan arbiters wil voorleggen is exact hetzelfde, namelijk de vraag of Attero aan de gewesten en gemeenten een (suppletie)vergoeding in rekening mag brengen voor het verwerven van extra brandbaar afval, dit keer met betrekking tot het jaar 2015. Deze procedure loopt nog.

Uw raad is en zal via Raadsinformatiebrieven op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen in dit dossier.

Weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen wordt gevormd door:

- Algemene reserve
- Algemene reserve resultaat
- Algemene reserve risico grondexploitatie
- Post onvoorzien.

De algemene reserves betreft incidentele capaciteit en de post onvoorzien structurele capaciteit. Dit is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen, vastgesteld in de raad van 27 februari 2014.

In de nota is eveneens bepaald dat de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties, de bestemmingsreserves, stille reserves en de beschikbare ruimte in de belastingcapaciteit niet meegenomen worden in de bepaling van de weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves kunnen eventueel tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend indien de Raad de bestemming kan veranderen zonder financieel nadelige gevolgen. De dekkingsreserves kunnen geen deel uitmaken van de weerstandscapaciteit, omdat de bestemming van dekkingsreserves niet gewijzigd kan worden zonder nadelige gevolgen voor de exploitatie.

Daarnaast heeft de gemeente een aantal stille reserves (verschil tussen marktwaarde en boekwaarde) door het bezit van vaste activa zoals pachtgronden, erfpachtgronden, bosgronden, gebouwen en terreinen. Een benadering van de marktwaarde van de bos- en landbouwgrond is:

Omschrijving	Aantal ha.	per ha. In €	per m ² in €	Marktwaarde
Bosgronden	1.441	13.000	1,30	18.733.000
Geliberaliseerde pacht (1 jr)	270	72.500	7,25	19.575.000
Geliberaliseerde pacht (6 jr)	73	72.500	7,25	5.292.500
Reguliere pacht	703	72.500	7,25	50.967.500
Erfpacht	367	36.250	3,63	13.303.750
Totaal	2.854			107.871.750

Tabel stille reserves

Met betrekking tot de onbenutte belastingcapaciteit van gemeenten zijn de belangrijkste eigen inkomstenbronnen de ozb-inkomsten, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Uitgangspunt bij het bepalen van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing is 100% kostendekkendheid.

De weerstandscapaciteitsratio drukt de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit uit. Hoe groot de beschikbare weerstandscapaciteit moeten zijn, is afhankelijk van de risico's die de gemeente loopt. Het gaat hierbij om de risico's die niet goed kwantificeerbaar en niet regulier zijn. In het algemeen gaat het om risico's die de gemeente zelf niet of slechts deels kan beïnvloeden. Voor de overige risico's zijn beheersmaatregelen genomen, voorzieningen getroffen of verzekeringen afgesloten.

In de nota reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de beschikbare reserves die betrokken worden bij de bepaling van de weerstandscapaciteit minimaal € 4,8 miljoen moet bedragen.

De totale omvang van de algemene reserves, exclusief de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties, is per 1 januari 2018 ca € 6,0 miljoen.

De post onvoorzien is jaarlijks vastgesteld op € 25.000.

Dit leidt tot de volgende weerstandscapaciteitsratio:

Weerstandratio (bedragen x € 1.000) (balansstanden 1-1 jaar)	2017	2018	2019	2020	2021
1. Beschikbare weerstandscapaciteit	5.929	6.020	6.314	6.115	7.353
2. Benodigde weerstandscapaciteit	2.656	2.451	2.426	2.281	2.251
Weerstandratio (1 / 2)	2,23	2,46	2,60	2,68	3,27

Tabel weerstandratio

In de nota reserves en voorzieningen is een minimale weerstandratio vastgesteld van 1,0. Aan deze norm wordt met voorliggende begroting voldaan.

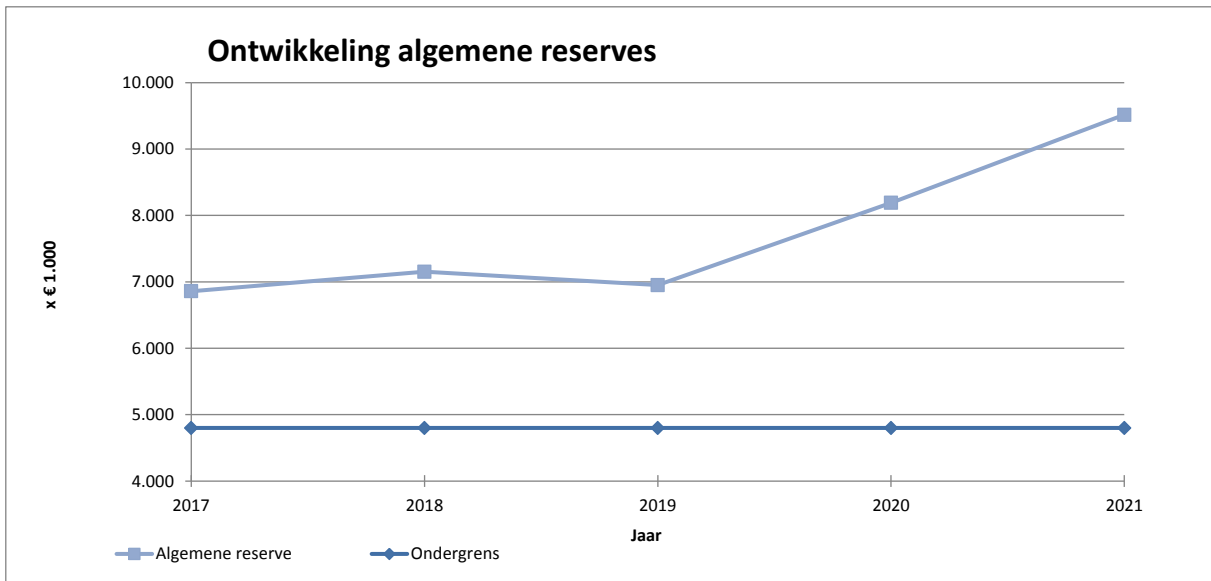
Ontwikkeling algemene reserves

Naast de algemene reserves die onderdeel uit maken van de beschikbare weerstandscapaciteit is er de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties.

In de begroting is een structurele opbrengst uit grondtransacties geraamd van € 0,5 miljoen. Deze loopt vanaf 2020 in enkele jaren terug naar nul. De algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties is in het leven geroepen om schommelingen in de opbrengsten op te vangen. Daarom wordt deze niet betrokken bij de weerstandscapaciteit.

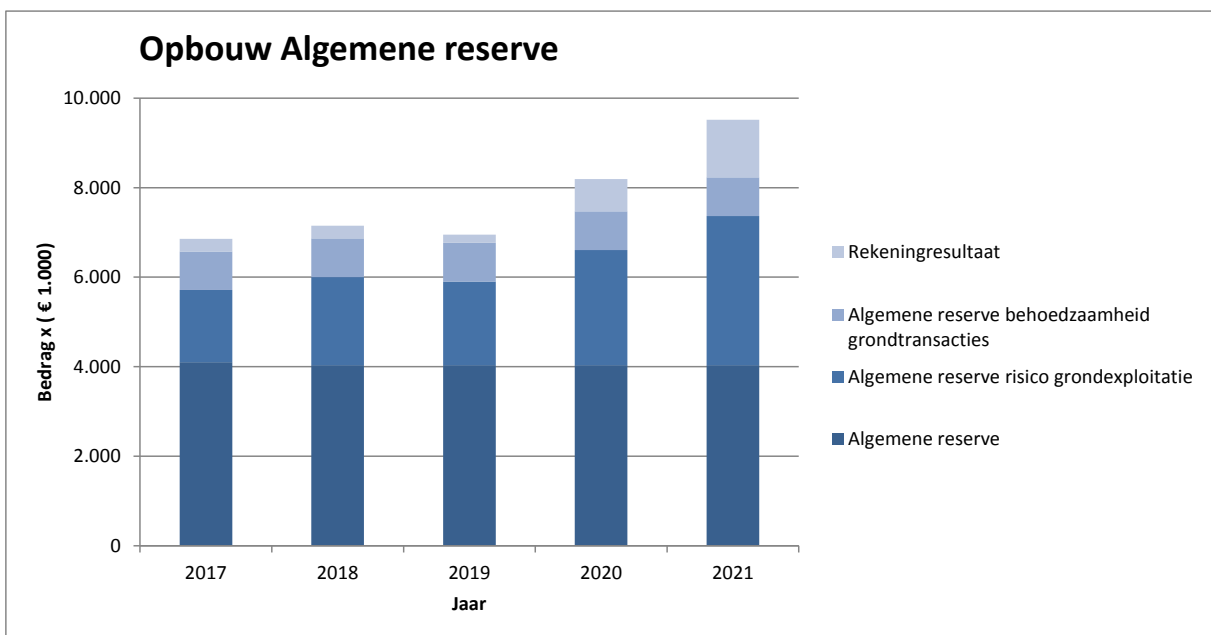
De overige algemene reserves zijn er voor het opvangen van risico's. De ondergrens hiervan is in de nota reserve en voorzieningen bepaald op € 4,8 miljoen.

Grafiek voor meerjarige ontwikkeling algemene reserves in relatie tot de ondergrens voor het opvangen van risico's. Dit geeft de verwachtingen weer per ultimo van het jaar.

Grafiek verloop algemene reserves

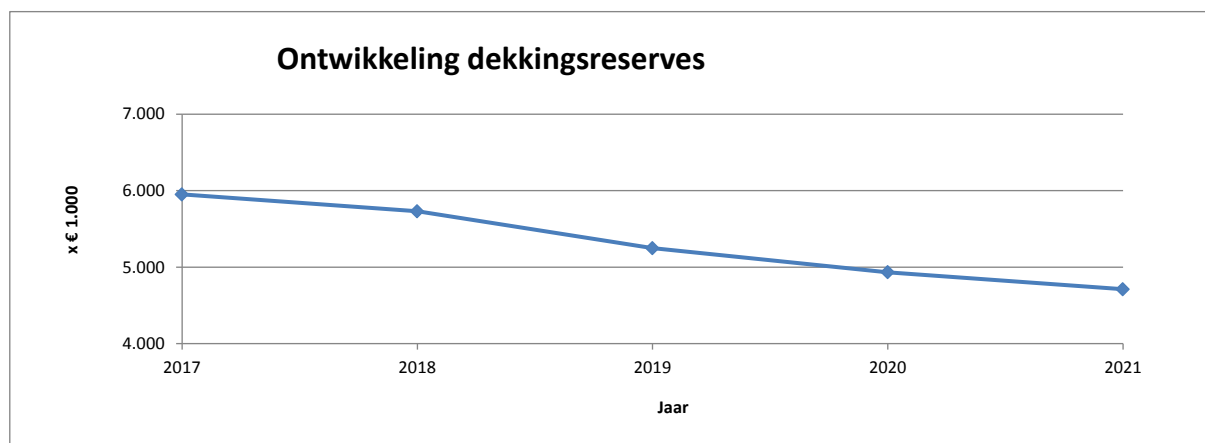
De algemene reserve neemt toe de komende jaren met name door winstnemingen in de grondexploitatie.

Grafiek opbouw algemene reserves

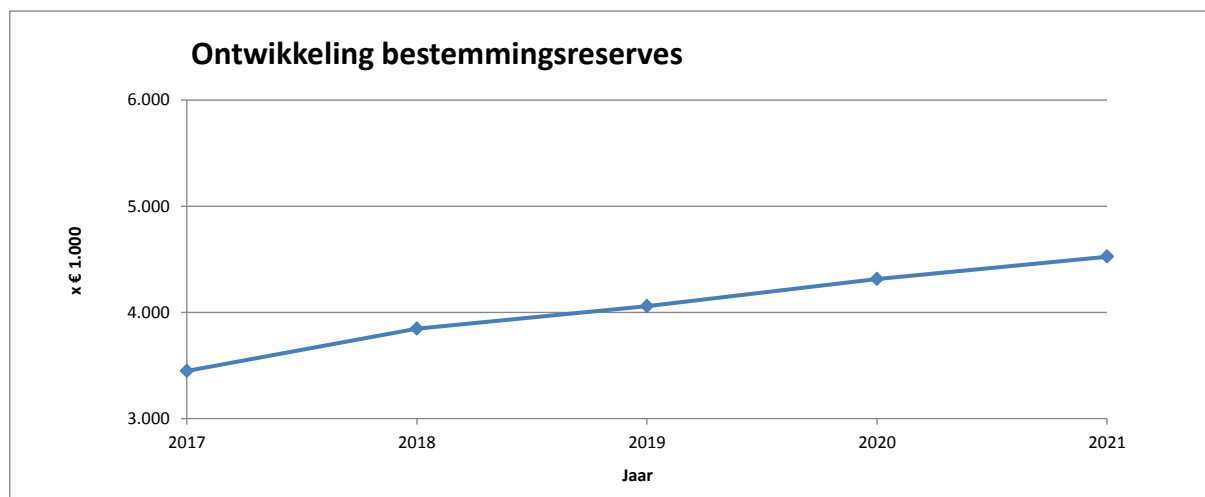
Ontwikkeling van bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit dekkingsreserves en overige bestemmingsreserves.

Grafiek verloop dekkingsreserves

De dekkingsreserves nemen jaarlijks af met een vast bedrag ter dekking van, een deel van, de kapitaallasten. De jaarlijkse vrijval vindt plaats totdat de dekkingsreserves nihil geworden zijn. Een jaarlijkse afname van de dekkingsreserves betekent jaarlijks minder bespaarde rente op het eigen vermogen in de exploitatie.

Grafiek verloop bestemmingsreserves

De mutaties in de bestemmingsreserves zijn beperkt. Geplande investeringen in maatschappelijk nut worden zoveel als mogelijk gedekt binnen de exploitatie zonder dat we een beroep moeten doen op de bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve worden enerzijds gevoed door stortingen vanuit de exploitatie in de bestemmingsreserve IKC/Kattendans en anderzijds door stortingen in de bestemmingsreserve ROL als gevolg van het afsluiten van grondexploitaties. Om toekomstige rentenadelen in de grondexploitaties op te vangen is bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 een bestemmingsreserve gevormd. In de komende jaren worden hieruit onttrekkingen gedaan.

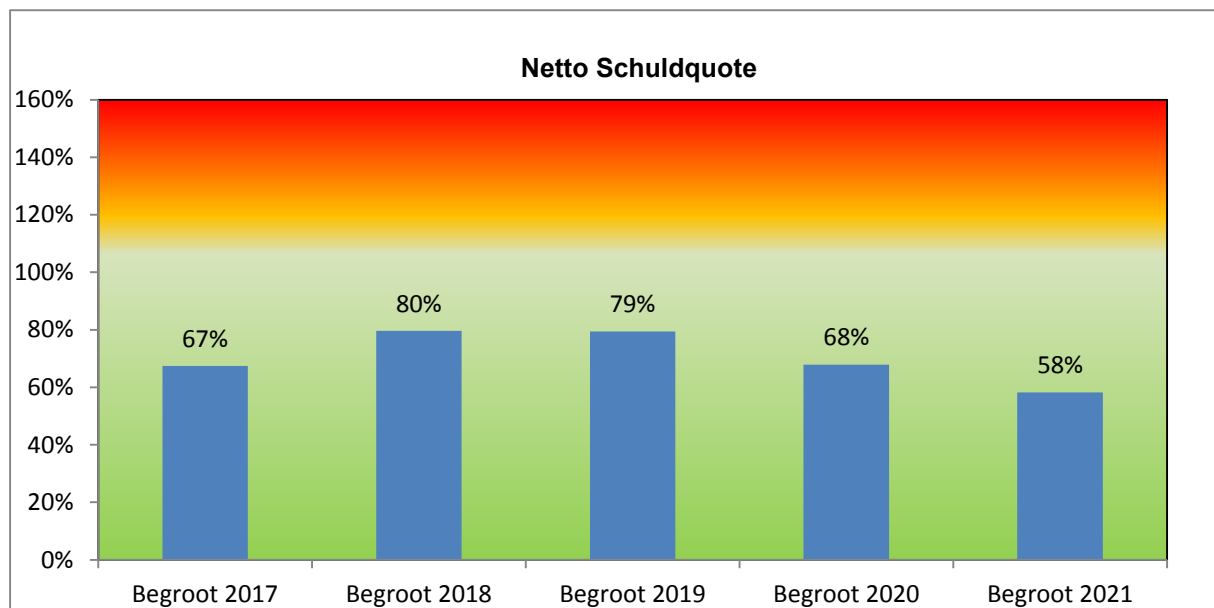
Kengetallen:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Kengetal grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Kengetallen:	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Netto schuldquote	66%	67%	80%	79%	68%	58%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	64%	66%	78%	78%	67%	57%
Solvabiliteit	30%	25%	29%	28%	31%	36%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	3%	2%	1%	0%
Grondexploitatie	36%	27%	29%	21%	10%	2%
Belastingcapaciteit	110%	109%	106%	106%	106%	106%

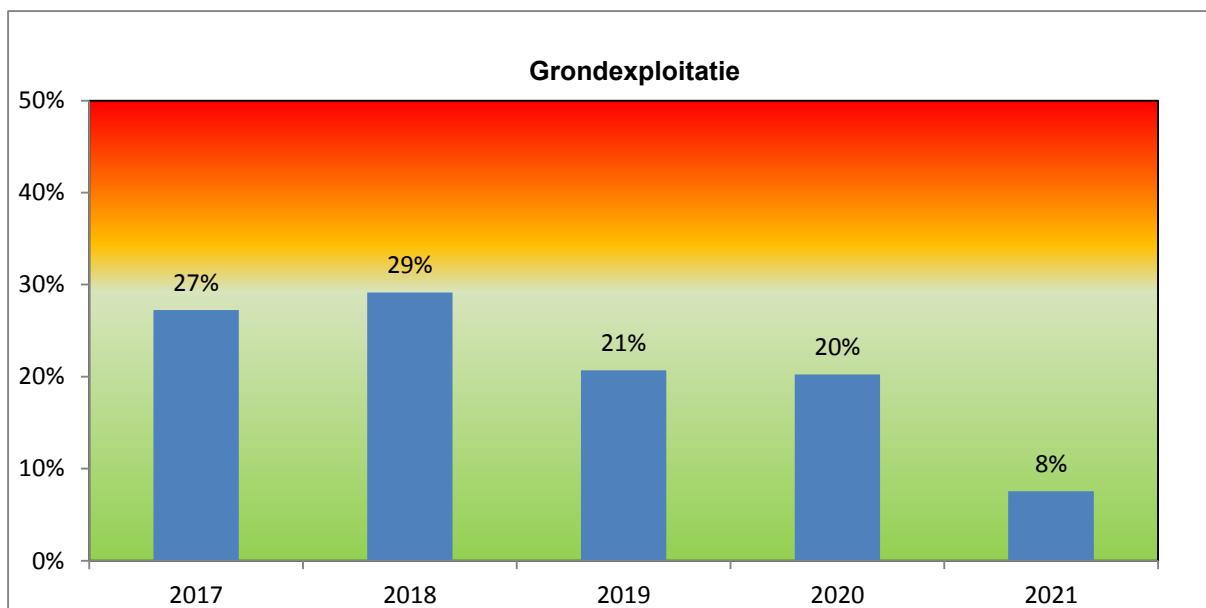
Onderlinge verhouding van de kengetallen (conclusie)

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

De schuldbestand van de gemeente blijft op een redelijk hoog niveau maar blijft ver onder de grens van 130%. Een lager percentage wordt als positief beschouwd. De trend is dat de schuldquote de komende jaren gaat dalen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het relatief grote aandeel van de grondexploitatie. De vraag naar bouwgrond neemt toe waardoor onze behoefte op de kapitaalmarkt afneemt. Dat leidt in de toekomst tot een verlaging van de schuldquote.

De solvabiliteit is redelijk constant. Naar de toekomst gaat deze zeer waarschijnlijk verbeteren om de hiervoor genoemde redenen. Een percentage tussen de 20% en 50% wordt als goed beschouwd. Wij sturen op een structureel sluitende begroting. De exploitatieruimte zal dan ook rond het nulpunt schommelen.

De grondexploitatie is in de gemeente relatief van een grote omvang. Een percentage > 35% wordt als zeer risicovol beschouwd. Een hoog percentage betekent dat opbrengsten uit grondverkoop nog een belangrijke factor zijn. Hoe lager het percentage is hoe minder risicovol de grondexploitatie is. Komende jaren zien we hierin een duidelijke verbetering. Het risico van de gemeente daalt.

De belastingcapaciteit geeft een vertekend beeld. Deze capaciteit geeft aan de genormeerde belastingdruk ten opzichte van de gemiddelde woonlasten (belastingdruk) in Nederland. Door de landelijke normeringen lijkt het erop dat de gemeente gemiddeld duurder is voor een gezin met 3 personen. Dit is vooral het gevolg van een grote discrepantie in de normeringen die gehanteerd worden voor het onderdeel afvalstoffenheffing. In de paragraaf lokale heffingen is een overzicht opgenomen van de daadwerkelijke woonlasten in onze gemeente. Zetten we die af tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland dan komen we op ca 95% in 2018. Feitelijk zijn we dus goedkoper!

Algemeen kan de conclusie getrokken worden dat de gemeente weliswaar een hoge schuldquote heeft maar dat dit wordt veroorzaakt door een relatief grote grondexploitatie. De risico's hiervan worden nadrukkelijk onderkend.

Voor een nadere toelichting op de indicatoren verwijzen wij u naar de bijlagen.